EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 19. 1. 2017
COM(2017) 24 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

v súlade s článkom 395 smernice Rady 2006/112/ES

1. SÚVISLOSTI

Slovensko požiadalo listom, ktorý Komisia zaevidovala 22. februára 2016, o povolenie uplatňovať opatrenie odchyľujúce sa od článku 193 smernice o DPH. O žiadosti predloženej Slovenskom Komisia v súlade s článkom 395 ods. 2 smernice o DPH informovala ostatné členské štáty listom zo 4. novembra 2016. Listom zo 7. novembra 2016 Komisia oznámila Slovensku, že má všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na posúdenie žiadosti.

Podľa článku 395 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „smernica o DPH“) Rada môže jednomyseľne na návrh Komisie oprávniť ktorýkoľvek členský štát, aby zaviedol osobitné opatrenia odchyľujúce sa od ustanovení uvedenej smernice na zjednodušenie výberu DPH alebo na zamedzenie určitým druhom daňových únikov alebo vyhýbania sa dani. Keďže v tomto postupe sa stanovujú odchýlky od všeobecných zásad DPH, v súlade s ustálenými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie, rozsah pôsobnosti takýchto odchýlok by mal byť obmedzený a mali by byť primerané.

Všeobecným pravidlom je, že osobou povinnou platiť DPH daňovým orgánom podľa článku 193 smernice o DPH je zdaniteľná osoba, ktorá dodáva tovar. Účelom odchýlky, o ktorú Slovensko žiada, je uložiť túto povinnosť zdaniteľnej osobe, ktorej sa tovar dodáva (tzv. mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti) v prípade konkrétnych výrobkov, najmä pokiaľ ide o určité mäsové výrobky, živé hovädzie zvieratá, ošípané a hydinu. Tento konkrétny tovar, ktorý je predmetom slovenskej žiadosti, je podrobne vymenovaný v bode 3.

Podľa Slovenska sa celý rad podnikov v týchto obchodných odvetviach dopúšťa daňových únikov tým, že pri predaji daných výrobkov neodvádzajú DPH daňovým orgánom. Ich zákazníci, pokiaľ sú zdaniteľnými osobami s právom na odpočítanie dane a dostali platnú faktúru, však majú nárok na odpočítanie dane.

Slovensko by preto chcelo uplatňovať mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti a zamedziť tak možným podvodom, keďže prípadný „chýbajúci obchodný subjekt“ by si nemohol nechať DPH od zákazníka, ak by sa DPH neúčtovala. Zdaniteľný príjemca, ak ide o zdaniteľnú osobu s plným právom na odpočítanie dane, by DPH vykázal a odpočítal v tom istom daňovom priznaní. Zabránilo by sa tak tomuto typu podvodu, a teda by sa predišlo aj ďalším stratám.

2. PRENESENIE DAŇOVEJ POVINNOSTI

Osobou povinnou platiť DPH podľa článku 193 smernice o DPH je zdaniteľná osoba, ktorá dodáva tovar alebo poskytuje služby. Účelom mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti je presunúť túto povinnosť na zdaniteľnú osobu, ktorá je príjemcom dodávok.

K podvodu typu chýbajúceho obchodného subjektu dochádza, keď sa obchodníci po predaji svojich výrobkov vyhýbajú platbe DPH daňovým orgánom. V najzávažnejších prípadoch takéhoto daňového úniku sa prostredníctvom „kolotočovej“ schémy (v rámci ktorej sa s tovarom či službami obchoduje medzi členskými štátmi) rovnaký tovar dodá alebo rovnaké služby poskytnú viackrát bez zaplatenia DPH daňovým orgánom. Zistilo sa, že prostredníctvom mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti, teda tým, že za osobu povinnú platiť daň v uvedených prípadoch sa určí osoba, ktorej sa dodá tovar alebo poskytnú služby, sa najmä odstráni príležitosť zapojiť sa do tohto druhu daňového úniku.

3. ŽIADOSŤ

Slovensko požaduje na základe článku 395 smernice o DPH, aby mu Rada konajúc na návrh Komisie povolila uplatňovať osobitné opatrenie odchyľujúce sa od článku 193 smernice o DPH, pokiaľ ide o uplatňovanie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s týmto tovarom:

Číselný znak KN[1]	Výrobok
ex 0201	Mäso z hovädzích zvierat, čerstvé alebo chladené – len mäso z domácich hovädzích zvierat
ex 0202	Mäso z hovädzích zvierat, mrazené – len mäso z domácich hovädzích zvierat
ex 0203	Mäso zo svíň, čerstvé, chladené alebo mrazené – len mäso z domácich svíň
ex 0207	Mäso a jedlé droby, z hydiny položky 0105, čerstvé, chladené alebo mrazené – len mäso a jedlé droby z domácej hydiny
ex 0102	Živé hovädzie zvieratá – len živé domáce hovädzie zvieratá
ex 0103	Živé svine – len živé domáce svine
ex 0105	Živá hydina, t. j. hydina druhu *Gallus domesticus*, kačice, husi, moriaky, morky a perličky – len živá domáca hydina

4. STANOVISKO KOMISIE

Keď Komisia dostane žiadosti v súlade s článkom 395, preskúma ich a presvedčí sa, či sú splnené základné podmienky na to, aby sa im vyhovelo, t. j. či sa navrhovaným osobitným opatrením zjednodušia postupy pre zdaniteľné osoby a/alebo daňovú správu, alebo či sa návrhom zabráni určitým druhom daňových únikov alebo vyhýbania sa daňovým povinnostiam. Komisia v tejto súvislosti vždy zaujala rezervovaný a obozretný prístup s cieľom zabezpečiť, aby odchýlky nenarušili fungovanie všeobecného systému DPH, mali obmedzený rozsah pôsobnosti, boli potrebné a primerané.

Akákoľvek odchýlka od systému rozdelených platieb preto môže byť len krajnou možnosťou a núdzovým opatrením a musí poskytovať záruky, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a výnimočnú povahu udelenej odchýlky.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že politikou Komisie je uvažovať o výnimkách v súvislosti s mechanizmom prenesenia daňovej povinnosti len vtedy,

[1] Číselný znak kombinovanej nomenklatúry zriadenej nariadením (EHS) č. 2658/87

ak súbežne platí, že predmetný tovar nemôže dosiahnuť fázu konečnej spotreby, slabý daňovník je nahradený spoľahlivým daňovníkom a ak neexistuje riziko, že sa podvodné konanie presunie na úroveň maloobchodu alebo do iných členských štátov, ktoré tento mechanizmus nevyužívajú.

V prvom rade Komisia zastáva názor, že predmetný druh rozličného tovaru, ako je uvedený, je takej povahy, ktorá by mala umožniť kontrolu pomocou bežných prostriedkov bez toho, aby bolo potrebné zaviesť mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti. V tejto súvislosti sa odkazuje na predchádzajúcu žiadosť týkajúcu sa odvetvia chovu ošípaných a krmív pre zvieratá, ktorá obsahovala niektoré výrobky, na ktoré sa vzťahuje aj táto žiadosť [COM(2013) 148 z 19.3.2013 (ako odpoveď na žiadosť Maďarska)] [pozri podobné oznámenia, napr. COM(2014) 229 z 22.4.2014 (cukor – Maďarsko), COM(2014) 623 z 10.10.2014 (drahokamy – Estónsko)].

Aspoň niektoré z vymenovaných výrobkov by navyše mohli byť určené na súkromnú spotrebu a prenesením celej povinnosti zaplatiť DPH na posledný článok reťaze by sa teda riziká zvýšili. Ako už bolo uvedené v súvislosti s tovarom v poľnohospodárskom odvetví, presun podvodu do iných členských štátov existuje.

V tomto konkrétnom prípade má podľa informácií, ktoré poskytlo Slovensko, jeden z hlavných problémov súvisel so skutočnosťou, že na popredné pozície v podvodných spoločnostiach sú menované nedôveryhodné osoby (nastrčení ľudia), od ktorých sa nedá získať príslušná spolupráca alebo s ktorými sa dokonca nedá nadviazať kontakt. Nezdá sa však, že by uplatňovanie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti bolo najvhodnejším opatrením na vyriešenie tohto problému.

5. ZÁVER

Na základe uvedených skutočností Komisia namieta proti žiadosti Slovenska.